

JAARVERSLAG ZEEZOOGDIEREN 1982.

J. VAN GOMPEL

Kwalitatief is 1982 wellicht minder spektakulair dan het voorgaande jaar (met onder meer waarnemingen van een Beluga en een Gestreepte Dolfijn), toch zijn er ook nu twee waarnemingen van Cetaceae, namelijk 1 Bruinvis en 1 niet gedetermineerd exemplaar. Bij de zeehonden is er naast een reeks waarnemingen van de Gewone Zeehond, een nieuwe waarneming van de Grijze Zeehond, de zevende voor België.

De meeste zeehonden die aan onze kust worden waargenomen zijn jonge dieren, sommige ziek of gewond. Deze laatste worden sinds 1981 overgebracht naar het opvang- en verzorgingscentrum van Pieterburen bij Groningen in Nederland. Twee van de drie exemplaren die in 1981 werden overgebracht, zijn ondertussen al vrij gelaten in de Waddenzee (het derde ex overleed tijdens het transport naar Pieterburen). Ook in 1982 werden 4 exemplaren overgebracht, waarvan de eerste 2 al zijn vrijgelaten en de andere binnenkort zullen volgen. Een puik resultaat dus, dank zij de inzet van mevrouw Lenie 't Hart, die hiermee een waardevolle bijdrage levert in de strijd voor het behoud van de erg bedreigde zeehondenpopulatie in de Waddenzee.

In verband hiermee werd op 10 november 1982 door de rechtstreeks betrokkenen van de kustregio en van het Dolfinarium van Brugge, alsmede vertegenwoordigers van het opvangcentrum van Pieterburen, waaronder mevrouw 't Hart, op een bijeenkomst te Knokke de verdere praktische samenwerking op punt gesteld. Het hier bereikte akkoord werd tevens bijgetreden door de Vlaamse Vereniging voor de Bestudering van Zeezoogdieren.

Systematische lijst van de waarnemingen in 1982 :

Cetacea - Walvisachtigen :

Bruinvis (*Phocoena phocoena*):

Eén waarneming : op 26.4.82 spoelde een nog levend vrouwelijk exemplaar van 120 cm. lengte aan te Blankenberge. Het werd eerst overgebracht naar het Dolfinarium te Brugge en van daar naar het voor dergelijke gevallen beter uitgeruste Dolfinarium van Harderwijk (NL). Hier overleed het echter op 28 juni ten gevolge van een vergevorderde infectieziekte, mogelijk als gevolg van stockoliebezoedeling (het dier had oorspronkelijk stockolie op de kop en in de darm).

Op 6.12.82 werd nog een kop van een Bruinvis aangevoerd door een Zeebrugse vissersboot; het betrof de rest van een dood dier dat werd opgevisst bij de Engelse kust.

Ongedetermineerd specimen :

Door L. Boudolf werd te Oostende vanop het staketsel, op 28.11.82. een zeer traag zwemmend zeezoogdier waargenomen waarvan om de 20 seconden de rugvin bovenkwam. Het dier zwam in NO-richting, en werd telkens bij het bovenkomen, gevolgd door een groep kokmeeuwen. (Mededeling Wielewaal Middenkust)

Phocidae - Robben :

Gewone Zeehond (Phoca vitulina):

Het juveniele exemplaar dat al van begin december aanwezig was in de haven van Blankenberge, bleef er overwinteren tot in april (laatste waarneming 17.4.82), waarna het door de grote Paasdrukte verstoord werd. Regelmatig maakte het dier tochtjes langs de kust en dit meer naargelang het voorjaar vorderde (verkenningstochten?). Zo bijvoorbeeld op 7 maart : om 13.30 uur werd het waargenomen door vissers vanuit Blankenberge richting ZW langs de kust zwemmend. Om 15 uur passeerde het de staketsels van Oostende vanwaar het gezien werd door leden van de Wielewaal Middenkust. Zij zagen het nog doorzwemmen tot bijna voor Mariakerke en dan terugkeren. Om 16.15 uur kwam het voorbij Wenduine, nu NO naar Blankenberge zwemmend, waar het om 17.00 uur terug in de haven aanwezig was. In 3 uur tijd legde het dus 50 km af. Het is de eerste keer dat een zeehond zo lang aanwezig bleef aan onze kust en overwinterde; in 1978 bleef een ex.eens drie maand lang aanwezig in de haven van Nieuwpoort (tijdens de zomer), het werd toen echter gevangen en afgemaakt, en tentoongesteld in een viswinkel.

Op 9.1.82 spoelde een juveniel exemplaar in ontbonden toestand aan op het strand te Koksijde (mededeling in Marswin).

Op 31 januari zag F. Kerckhof een zeehondje zwemmen te Oostende. Mogelijk was dit het exemplaar van Blankenberge.

Begin tot half maart '82 : één juveniel werd enkele keren waargenomen in de vaargeul te Nieuwpoort. (J.Jacques, G. Rappé e.a.) Met zekerheid niet het exemplaar van Blankenberge.

In de Wielewaal 49, 314 wordt deze waarneming verkeerd gedateerd op "begin januari".

27.6.82 : één exemplaar op het strand De Panne (mededeling in Strandvlo 2/4).

Op 21.8.82 zwam een jong zeehondje in het kanaal Brugge - Oostende. Het werd opgehaald en verzorgd in het Dolfinarium te Brugge en later overgebracht naar Pieterburen. Het betrof een vrouwtje van 12 kg. , in november 82 werd het vrijgelaten in de Waddenzee.

Van 21 tot 28.8.82 verbleef een juveniele zeehond in de haven te Blankenberge. (J. Van Gompel)

Op 2.9.82 spoelde een jong, verzwakt zeehondje aan te Nieuwpoort. (mannetje, 12 kg.). Het werd overgebracht naar Pieterburen en in november gelost in de Waddenzee. (J. Jacques)

Begin september '82 werd een jong exemplaar zwemmend waargenomen in de vaargeul te Oostende (mededeling in Strandvlo 2/4). Zeer waarschijnlijk hetzelfde exemplaar werd op dezelfde plaats terug gezien op 20.9.82. (B. De Bruyckere).

Op 17 oktober zwam een jong zeehondje voor de kust bij het Zwin. (mededeling Zwin). Mogelijk hetzelfde exemplaar werd rustend aangetroffen op het strand in De Haan op 22.10 maar zwam weg in zee bij benadering (Lapeire). Op 29.10 tenslotte werd het terug gezien op het strand te Knokke, duidelijk ziek en verzwakt (Zwin). Het werd op 30.10 overgebracht naar Pieterburen, het betrof een vrouwtje van 15 kg.

Vanaf 23 december verbleef opnieuw een jong exemplaar in de haven van Blankenberge (J. Van Gompel e.a.).

Op 13.9.82 werd nog een dode zeehond aangevoerd door een Nieuwpoortse vissersboot. Het betrof een jong exemplaar dat in de netten verdronk op 200 mijl van onze kust (mededeling Rijksstation voor Zeevisserij).

Grijze Zeehond (*Halichoerus grypus*) :

Een jong, gewond exemplaar spoelde aan op het strand te Mariakerke op 27.12.82 (J. Jacques). Het diertje was nauwelijks 50 cm lang, pas 4 weken oud en had nog zijn witte vacht. Het werd dezelfde dag overgebracht naar Pieterburen waar het thans goed opgroeit. Het betreft voor deze soort het zevende geval voor België, ook alle vorige waren jongen, vermoedelijk afkomstig van de Farne eilanden, aan de Engelse oostkust. In tegenstelling met de Gewone Zeehond is de Grijze een rotsbewoner. (In Marswin werd deze waarneming verkeerdelijk gemeld als een gewone zeehond).

J. de Troozlaan 53
8370 Blankenberge